

XVIII TARTU SPORDIMÄNG 2025

2. III 2025 ESOM. SPORDIKILVA EMV 2025 V ETAPP. ÜKSIKMÄNG

Küsimused: Toivo Kivimets, Matis Song & Priit Soosaar

1 – Pariisi olümpial oli Läti olümpiavõistkonnas selleks BMX-rattur Veronika Stūriška ning Leedu koondises breiktantsus hõbeda teeninud Dominika Banevič. **Kes oli samas staatuses Eesti olümpiakoondises?**

2 – Mis oli XIX sajandil Saksamaalt Eestisse elama asunud spordihuvilise vabrikandi **Emil Fahle** (1875–1929) kõige kaalukam panus Eesti sporti? Vastata saab ühe muusikatermini (ek kõik korraga) ja ühe rooma numbriga. 1 punkt õige spordiala eest.

3 – Millise rahvusvaheliselt hästi tuntud spordivõistluse rajaskeem on pildil? Esimene võistlus peeti seal 1931 ning võitja oli kohalik mees Ferdl Friedensbacher. Tänavu läks esikoht Kanadasse. Küsime linna ja võistlusala.

4 – Milline nimeline auhind? Asutatud 20. oktoobril 2009, veidi vähem kui kolm aastat pärast nimeandja surma. Keegi pole võitnud üle ühe korra ja seni viimane laureaat oli mullu argentiinlane. Üks sportlane on saanud rekordilised seitse nominatsiooni, kuid pole võitnud kordagi, olles kolm korda teine.

5 – See mitmekülgne mees pole küll ise kunagi tippvõistlustel medalivääriliselt sportinud, aga tema ärivaist ja juhtimiskogemus on nii mõnegi tegija haljale oksale aidanud. Teda on kogu aeg tõmmanud ilusate naiste poole, tundmatud pole talle ei poliitika (2019 oli ta ühe partei asutajaid) ega ka kohtumajad. **Kes on see tänavu 12. aprillil 75-aastaseks saav väsimatu askeldaja?**

VL – Andre Kull püstitas 28. juunil 2024 Leedus Panevėžyse velodroomil Eesti rekordi tunnisõidus. **Mis on kehtiva rekordi numbrid meetrites?**

6 – Täna sõidetakse Rootsisis 101. Vasaloppeti suusamaraton. **Kes on enne tänast seni viimane mittekandinaavlane, kes meeste konkurentsis Vasaloppeti võitnud?** Pärast teda on 90 km pikkuse klassikasõidu esikohaga lõpetanud vaid kas norralased või rootslased.

7 – Inglise vuti väravamasin Harry Kane on oma säravat karjääri jätkanud ka uues koduklubis Müncheni Bayernis. 2025. aasta 1. märtsi seisuga on ta Baieri klubi eest Bundesligas peetud 54 mängus löönud 57 väravat. Läbi aegade Saksamaal mänginud inglaste seas on ta Bundesligas löödud väravate arvult nüüd kindel liider. **Kes oli enne Harry Kane'i Saksamaale siirdumist Bundesliga edukaim inglasesest väravakütt?** Praegu vahelduseks oma sünnimaa klubisid väisaval küsitaval on Bundesligast kirjas 40 väravat.

8 – See on rahvaarvult (ca 12 000 inimest) väikseim riik, mis iial olümpiamängudel osalenud. Tegemist on maailma väikseima sõltumatu parlamentaarse vabariigiga ja sel puudub nii ametlik pealinn kui ka ametlik riigikeel. 29. oktoobrini 2023 ametis olnud presidendi nimi oli Russ Kun, praegu on valitsejaks David Adeang. Olümpiamängudel on järjepidevalt osaletud alates 1996. aastast 1–3 sportlasega. Kaasa on löödud vaid kolmel spordialal – tõstesportis, judos ja kergejõustikus (pildil sprinter Winzar Kakiouea). **Mis riik?**

9 – Jäähoki Stanley karikasarja finaalseeria kõige väärtuslikumat mängijat (MVP) on välja hõigatud alates 1965. aastast. 13 korda on Conn Smythe'i karikas kuulunud väravavahile, kuid vaid kaks selle amplituuda mängijat on parimaks tunnustatud enam kui ühe korra. Esimene 1974 ja 1975, teine 1986, 1993 ja 2001. Esimene küsitav kaitses Philadelphia Flyersi, teine Montreal Canadiensi ja Colorado Avalanche'i väravasuud. **Kes? 1 õige = 1 punkt**

10 – See suuruselt USA viiekümnes linn (394 000 elanikku) asub Texases ja siin tegutseb AT&T nime kandval staadionil ameerika jalgpalli NFL-i üks glamuursemaid tiime Dallas Cowboys ning leiab aset üliõpilassarja NCAA Cotton Bowl. Siia linna jõuab 2026. aasta jalgpalli MM-i üks poolfinaale. Siin toimus eelmise aasta 5. novembril ilmselt üks vaadatuid (ja ka ülehinnatuid) poksimatšse Jake Pauli ja Mike Tysoni vahel. Samanimeline linn Virginias on tuntud oma sõjaväekalmistu poolest. **Mis linn?**

11 – Tartu Maratoni kauaaegne eestvedaja Indrek Kelk on ühe spordiala ühes distsipliinis saanud Eesti meistrivõistlustelt kaks hõbemedalit. Tartlane oli teine nii selle distsipliini esimesel medalijagamisel 1992. aastal kui ka teisel võistlusel 1993. aastal. Mõlemal korral oli temast edukam vaid tallinlane Margus Tamm. Ala on aastast 2000 olümpiakavas, distsipliin mitte. **Mis spordiala ja distsipliin?** 1 õige = 1 punkt

12 – Pildil on ühe korraliku spordiriigi edukaimad naissportlased olümpiamängude ajaloos. Esimene neist võitis 1980-1996 suvemängudel 7 (3+2+2) medalit, teine noppis uue sajandi talimängudelt 9 (3+6+0) medalit. Sama riigi edukaim mees taliolümpial on võitnud suvemängude edukaimast samuti rohkem medaleid (vastavalt 9 ja 8), kuid suvekangelane on see-eest meie küsitava riigi ainus kuue OM-kullaga pärjatud sportlane. Olümpiamängude korraldajaks on kandideerinud neli selle riigi linna. **Milline riik?**

13 – Seda linna peetakse moodsa Hiina spordi sünnipaigaks. 1910. aastal peeti siin esmakordselt Rahvusmängud, 1924. aastal loodi ülehiinaline spordiassotsiatsioon ning siin paiknes Hiina esimene olümpiaettevalmistuskeskus. 2014. aastal peeti linnas teised suvised noorte olümpiamängud. 2020 ja 2023 oli siia määratud kergejõustiku sise-MM, aga need jõuproovid jäid COVID-19 tõttu ära ning võistlemiseni kohalikus Cube'is jõutakse alles sel kuul. **Mis linn?**

14 – NBA hakkas vaheltlõigete ja blokeeringute osas arvestust pidama hooajast 1973-1974 ning alates sellest on osutunud võimalikuks pidada ka nn 5×5 arvestust. Selleks on vaja ühes mängus viies erinevas statistilises kategoorias – punktid, lauapallid, korvisöödud, vaheltlõiked ja blokid – saada kokku vähemalt viis tähist. Vaid kolm korvpallurit on seda suutnud rohkem kui ühes mängus, seni viimasena prantslane Victor Wembanyama. Meie küsime selle eksklusiivse klubi kahte ülejäänud liiget. Mõlemad on sünnilt samuti mitte-ameeriklased ning tänaseks oma karjääri tegev mängijana juba lõpetanud. Kuus korda 5×5-ga hakkama saanud keskmängija tegutses NBA-s 1984–2002, kolm korda sama saavutuse vormistanud teine küsitav tegi ääremängijana suuri tegusid 2001–2011 ja 2012–2014 ning on nüüd oma sünnimaa korvpalliliidu president. Mõlemal on koduses auhinnakapis ka olümpiamedal. **Kes on need kaks mängijat?** 1 õige = 1 punkt

15 – 26. septembril 1935 krooniti esimene Eesti laskur individuaalseks maailmameistriks. Roomas peetud MM-võistlustel oli küsitav eestlane parim väikepüssi põlvelt laskmises uue maailmarekordi 389 silmaga. Hõbeda sai 386 silma lasknud Ernst Rull. Küsitav (1899-1969) võitis kogu karjääri jooksul 19 MM-võistluste medalit (sh 12 kulda). Ta oli elukutseline sõjaväelane, töötas allohvitseride koolis, auastmelt veebel (1939). Siberisse saatmisest paljukordne maailmameister imekombel pääses, 1941-1966 töötas ta bussijuhina. Aastast 2009 korraldab Kaitseliidu Viru malev tema mälestusvõistlust. **Kes?**

16 – Paul Aron sõlmis mullu sügisel lepingu Alpine'i F1 tiimiga. Praegust nime kannab Prantsuse meeskond alles 2021. aastast, enne seda on tiimil olnud veel neli erinevat nime. Võidusõidumeeskonna asutas 1981. aastal Fordi autode müügiga tegelenud firma omanik ning andis sellele ka oma nime. Meie küsitava nime all tegutseti 1985. aastani ja seejärel müüdi ettevõtmine itaallastele. Tiimi eest sõitis kokku üheksa pilooti, neist üks oli endine ja teine hilisem maailmameister. **Millist nime praegune Alpine'i meeskond algselt kandis?**

17 – Tänavusel (2024/2025) suusahüppajate nelja hüppemäe turneel tegid austerlased puhta töö – kolmel etapil neljast olid esikolmikus vaid austerlased nagu ka nelja võistluse kokkuvõttes. Vaid uusaastapäeval Garmisch-Partenkirchenis õnnestus ühe teise riigi suusahüppajal (pildil) esikolmikusse austerlaste vahele kiiluda. Küsitav sai Daniel Tschofenigi järel teise koha, korrates sellega ühtlasi oma MK-sarja kõrgeimat kohta. Juba hooajast 2012/2013 rahvusvahelistel jõuproovidel osalev 34-aastane suusalendur hõivas ka turnee kokkuvõttes oma karjääri kõrgeima, viienda koha. **Kes?** Õige riik = 1 punkt

18 – Mullu märtsis (aasta 12. ja 13. nädalal) toimunud koondisteaknaga sai punkti üks jalgpalliga seotud maailmarekordiseeria. Koondise tollasest valikust jäi vigastuse tõttu välja pallur, kes oli rahvuskoondise koosseisus osalenud maailmarekordit tähistavas 84 järjestikuses matšis (alates jaanuarist 2017). Selle aja jooksul skooris ta 28 korda ja jagas 30 resultatiivset söötu. Nüüdseks on tal koondise eest kirjas juba 137 mängu ja 44 väravat. Kogu oma 2009. aastal alanud rahvusvahelise karjääri vältel on praegu 33-aastane küsitav mänginud vaid ühe riigi klubides (va. kodumaa noorteklubid). Ühe korra on ta valitud ka oma sünnimaa parimaks jalgpalluriks. **Kellega on tegemist?**

19 – Selle paari meespool on osalenud olümpiamängudel Prantsusmaa eest kaks korda, saavutades 2020. aasta suve-OM-il Tokyos ratsutamises koolisõidus individuaalselt 34. ja võistkondlikult üheksanda koha, Pariisis 2024 olid kohad vastavalt 31. ja seitsmes. Naispool on samas distsipliinis esindanud Eestit, kuid tema end veel olümpiale murdnud ei ole. MM-ilt pärineb tema parim koht (70.) 2022. aastast, EM-ilt tuli 2023. aastal 54. koht. Kesk-Euroopas peetud MK-sarja etappidelt on talle tulnud 13 poodiumikohta. Tema neiu põlvnenimi oli Püvi, esimese abielu ajal kandis nime Barake. **Mis on ratsutajate praegune ühine perekonnanimi?**

20 – Enne 2005-2006 hooaja algust kehtestas NHL reegli, millega karmistati karistust mängijale, kes mängu viimasel viiel minutil kakkuse algatab. Reeglimuudatuse ajendiks oli 5. märtsil 2004 Philadelphias juhtunu, kus kohaliku Flyersi ja Ottawa Senatorsi mängu lõpu eel puhkes liiga ajaloo suurim kakkus jääle ning kohtunik jagas välja rekordilised 419 karistusminutit. Nüüd peavad riukuked (Philadelphias olid nendeks muide Donald Brashear ja Rob Ray) lisaks kohtuniku määratud kohustuslikule karistusele arvestama veel ühe piiranguga. **Milline karistus?**

15

16

17

18

19

21 – Kõige rohkem MM-sarja rallisid on võitnud kaks prantslast. Üheksakordne maailmameister Sébastien Loeb on võitjana vahuveini pritsinud 80 ja kaheksakordne MM-kuld Sébastien Ogier 62 korda. **Kes on paremuselt kolmas piloot 30 võiduga?** Temalgi on MM-tiitleid rohkem kui üks, oma karjääri jooksul kihutas "Bosse" Toyota, Peugeot' ja Fordi värvides ning tegi MM-tasemel koostööd nelja erineva, kuid omamaise kaardilugejaga. Küsitava seni viimane MM-ralli oli Rootsisis aastal 2019.

22 – Endiselt kestvast sõjaolukorrast hoolimata osalesid Ukraina parimad jalgpalliklubid ka käimasoleval hooajal eurosarjades. Donetskis Šahtar võitles end Meistrite liiga põhiturniirile, Kiievi Dinamo tegi kaasa Euroopa liigas. Et kodumänge kumbki arusaadavatel põhjustel kodustaadionil pidada ei saa, võõrustasid ukrainlased oma eurovastaseid kodust kaugel, Saksamaal. **Millistes linnades?** Staadionide omanik-klubid mängivad sel hooajal mõlemad 2. Bundesligas, kuid mullusuvisel EM-il olid mõlemad staadionid kasutusel. 1 õige = 1 punkt

23 – **Milline number/arv?** ☉ Just nii mitu tiitlivõistlust (OM, MM) järjest võitis iluuisutamise üksiksõidus Sonia Henie ☉ Laskesuusatamise MM-il 1999 Kontiolahtis sai selle numbriga all startinud Eesti meeskond ka sama koha ☉ Heiki Sorge võitis sulgpalli üksikmängus Eesti meistritiitli nii mitu korda järjest ☉ Saksamaa jalgpallikoondises on selle numbriga särki kandnud Gerd Müller, Michael Ballack, Max Morlock ja Thomas Müller ☉ Korpalluritest on selle numbriga mänginud Wilt Chamberlain ja Steve Nash, hokimeestest Mats Sundin ja Teemu Selänne, ameerika jalgpalluritest Dan Marino ja Kurt Warner, pesapalluritest Alex Rodriguez ja Ralph Branca jpt.

24 – Ta on ATP turniiride ajaloos madalaima edetabelikohaga võitja. Kui eelmine rekord kuulus austraallasele Lleyton Hewittile, kes võitis ATP turniiri, olles maailma 550. reket, siis küsitav oli võiduturniiri alustades edetabelis veel tublisti madalamal, 777. kohal. Tegemist pole üldsegi tundmatu tennisistiga, maailma edetabelis on ta olnud isegi kolmandal kohal (jaanuar 2018), võidutsenud 21 erineval turniiril sh. US Openil. Ka on tal olemas olümpiamedal – hõbedane meeste paarismängust. Karm põlvevigastus 2023. aastal viis küsitava aga pikaks ajaks turniiridelt eemale, millega seletub ka sedavõrd nigel edetabelikoht. **Kes on see 36-aastane ja karjääri jooksul üle 31 miljoni dollari auhinnaraha teeninud tennisist, kes võitis mullu Hangzhou Openi?** Õige riik = 1 punkt

25 – Selle linnu (ld. Iarvus) nime kandev jäähokiklubi tegutseb Tartus juba aastat 1980. Crystal Palace'i jalgpallifännid nimetavad selle linnu järgi tüütuid A23 ehk M23 derby konkurente Inglismaa lõunakaldal. Helsingi sellenimeline korvpalliklubi tuli Soome meistriks 2023. **Millisest meilgi tavalisest linnust on jutt?**

26 – See oli 1900. aastal Pariisis esimene maa Aasia maailmajaost, kes olümpiamängudel osales ning kohe ka kaks hõbemedalit võitis. Medalivõitjaks (ja koondise ainsaks liikmeks!) oli meesterahvas, kelle võidetut on enda omaks pidanud ka üks teine riik, kuid Olympedia andmebaasis seisab hilisema tuntud tummfilminäitleja nime taga siiski tema sünnimaa ehk meie küsitava riigi lipp. Esimese olümpiavõiduni jõudis vastuseks sobiv maa 1928 Amsterdams, nüüdseks on koos 41 (10+10+21) medalit. **Mis riik?**

27 – See kolmel olümpial 1996-2004 kokku 10 (5+3+2) medalit võitnud ameeriklane kaotas nii need kui ka MM-võistlustelt võidetud kolm kulda ja kolm hõbedat selle aasta alguses California maastikupõlengus. Tema maja hävis kahjutules ning tuleroaks läksid ka tubli spordimehe auhinnad. Vähemalt Atlantas, Sydneys ja Ateenas võidetud autasud peaks mees siiski tagasi saama, seda lubas ROK-i president Thomas Bach. **Kes kahjutules medalid kaotas?**

28 – Millised on asutamisaastalt a) vanim ja b) noorim klubi, kes kunagi UEFA meistrite karikasarja või Meistrite liiga võitnud? Vanimal (asutatud 1865) on kaks karikavõitu, noorimal (1947) üks.

29 – Keda näete püstitamas suusahüpetes naiste maailmarekordid? Küsitav lendas 19. märtsil 2023 Vikersundis 226 meetrit. MM-idelt on 26-aastaselt naisterahval täiskomplekt medaleid, kahelt seniselt OM-ilt on parim viies koht Pekingist. Õige riik = 1 punkt

30 – Selle spordiseltsi asutamiskoosolek toimus 28. novembril 1989. aastal Tartus. Ehkki selts tekkis ühe senise asjahuviliste ringi (SÜKUR) baasil, otsustati asutamiskoosolekul, et uus selts pole SÜKUR-i järglane, vaid kvalitatiivselt uus iseseisev organisatsioon. Seltsi asutamiskoosolekul viibis 44 inimest. Seltsi dokumentide järgi kirjutas kohe samal koosolekul avalduse seltsi liikmeks astumiseks 37 inimest. Selts korraldab seltsi- ja ajaloopäevi, aga aastast 1995 ka konverentse. Välja antakse oma häälekandjat. Suheldakse ka rahvusvaheliselt, sest aastast 1992 ollakse ülemaailmselt huvilisi koondava ISHPES-i liige. Seltsi esimene auliige oli 1990 Aksel Tiik, seni viimane Priit Neeme. Ka kolmest tänase mängu läbivijast kaks on selle seltsi liikmed. **Mis selts?**

31 – Superbowl on ameerika jalgpalli liigas NFL-is selline suursündmus, et aastate jooksul on vaid ühel juhul kaks tiimi kohtunud karikamängus rohkem kui kaks korda. Nii juhtus auhinna välja mängimise X, XIII ja XXX korral. **Millised tugevast metallist ja piima-annist lugu pidavad tiimid?**

32 – Näete ühte karikat suudlemas ühte Eesti korvpallilootust. Kossuringkondades pole tundmata ka tema isa ning vanem vennas. **Kes?**

33 – Ehkki sagedasti on selle hirmutava hüüdnimega kutsutud sarimõrvareid ja muid pahalasi, siis spordimaailmas tähistab see nimetus pigem ühe atleedi võimsat ja ülekaalukat esitust, vastaste kava- ja sihikindlat alistamist. Tuntuimad selle hüüdnime kandjad on laskesuusatamise maailma kunagine kuningas Ole Einar Bjørndalen Norrast, rattaäss Eddy Merckx Belgiast ja uuemast ajast võitluskunsti meister Alexandre Pantoja Brasiiliast. **Milline hüüdnimi?**

34 – Leedu on ujumises pika basseini MM-ilt saanud igati respektaablid viis kulda, kolm hõbedat ja kolm pronksi. Kaheksast kullast-hõbedast seitse on võtnud rinnuliujumise superstaar Rūta Meilutytė. Meie tahame teada Leedu meest, kellele kuulus 200 m vabaltujumises hõbemedal 2024. aasta MM-il. **Kes?**

35 – Naised jagasid selle spordiala ühe distsipliini esimesed EM-medalid 1930. aastal Austria pealinnas Viinis. Kulla sai Fritzi Burger, hõbedad Ilse Hornung (mõlemad Austriast) ning pronksi Vivi-Anne Hultén (Rootsi). Järgmine meister võidutses kuuel aastal järjest. Esimesed MM-medalid jagati naistele küsitaval alal juba 1906. ja olümpiamedalid 1908. aastal. **Milline spordiala?**

36 – Sel hooajal uue formaadi järgi mängitud UEFA Meistrite liiga põhiturniiril pidasid kõik 36 klubi kaheksa mängu ning 24 paremat pääsesid edasi sõelmängudele. Vaid kaks klubi kaotasid kõik kaheksa mängu. Üks neist (loodud 1915) on aastaid tagasi ka ühe nüüdseks ajalooks saanud eurosarja võitnud, teine (asutatud 1898) on UEFA meistrite karikasarja poolfinalist aastat 1959. Oma maa meistritiitleid on küsitavatel vastavalt 22 ja 17. **Millised klubid?**

37 – **Millega läks 1959. aasta suvel Eesti spordi ajalukku Brasiilia tennisist Ronald Winston Barnes?** 1941 Rios sündinud ja 2002 New Yorgis surnud mees jõudis suurvõistlustel ühel korral pool- ja kahel korral veerandfinaali, aga meile läheb rohkem korda üks tema noorusaja finaali.

38 – **Milliste spordialade MM-karikad?** Kaks on individuaalalad, üks võistkondlik. 2 õiget = 1 punkt

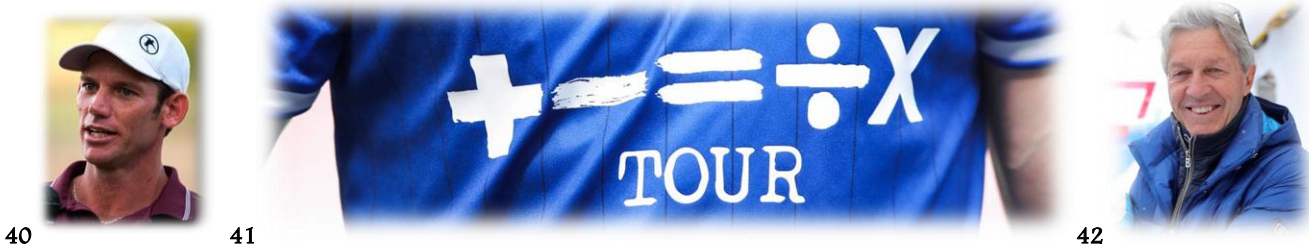
39 – Kaks vendadepaari kahevõistluse maailmast. Mõlemad perekonnanimed = 2 punkti, üks perekonnanimi = 1 punkt.

40 – Hüüdnimesid The Champ ja The People's Champ kandev Ken Climo (57) on selle spordiala maailmameistriks kroonitud kõige rohkem kordi – kaksteist. Kokku 229 profiturniiri võitnud härra on seitsmel korral valitud ala parimaks maailmas ning arvati 1995 spordiala Kuulsuse halli. Olgu veel öeldud, et esimest korda selle ala MM-ide ajalooks selgitatakse tänava meistrid Euroopas, täpsemalt Soomes. **Mis spordiala suurus Climo on?**

41 – **Kelle tuur ja millise klubi särk?** 1 õige = 1 punkt

42 – Meeste kiirlaskumine on enam kui pool sajandit olnud selline mäesuusaala, kus ühelgi suusatajal pole õnnestunud võita järjest kahte tiitlivõistlust (kombinatsioonis MM-OM, OM-MM või MM-MM). Kiirlaskumise ajalooks on neli legendaarset meest sellega siiski hakkama saanud: esimesena Zeno Colo (1950 ja 1952), tema järel Toni Sailer (1956 ja 1958) ning Jean-Claude Killy (1966 ja 1968). **Kes on neljas ja seni viimane kiirlaskuja, kel õnnestus kaks tiitlivõistlust järjest võita?** Ülesvõte praegu 76-aastasest meistersuusatajast on pärit kolm talve tagasi peetud Pekingi tali-OM-ilt.

43 – Kes on juhtunud televisiorist nägema Põhja-Ameerikas ülipopulaarse kereautode sarja (NASCAR Cup Series) võidusõite, on kindlasti märganud, et peamiselt betoonvaalidel tiirutavad autod on kahtlaselt „ühte nägu“. Päris nii see siiski pole, sest NASCAR-is on kasutusel kolme autofirma võidusõidumasinaid, mis tänava sarjas täishooaja kaasa tegeva 15 tiimi vahel jagunevad 6+6+3. Kaks neist on USA tootjad, üks välismaalt. **Millised firmad?** 2 õiget = 1 punkt

44 – Eesti võrkpallimeeskond on Euroopa Liiga võitnud kahel korral – 2016 löödi Varnas peetud finaalis tollaegset Makedooniat ja 2018. aastal Karlovy Varys koduperemehi Tšehhiat. Need on ka ainsad korrad kui Eesti mängija on valitud selle liiga kõige väärtuslikumaks mängijaks (MVP). **Kes on need kaks võrkpallurit?**

45 – Sellest riigist pärit korvpallureid on NBA-s mänginud kolm. Pioneeriks oli **Sean Marks**, kes väikeste vaheaegadega pallis seal 11 hooaega aastatel 1998–2011, tulles 2005. aastal San Antonio Spursi ridades ka NBA meistriks. **Kirk Penney** kaasalöömine Miami Heatis ja Los Angeles Clippersis oli pigem episoodiline, tema arvele jäi vaid kuus mängu. Täna sel päeval on sellest riigist mängimas kodanik, kes eelistab Houston Rocketsis kasutada mängijanime **Steven Adams**. Tema õde on spordikuninganna fännide seas täielik legend. **Millise riigi korvpallimängijad on Marks, Penney ja Adams?**

46 – USA iluuisutamist on viimasel ajal räsitud vikatimees. 29. jaanuaril kukkus Washingtonis Potomaci jõkke helikopteriga kokku põrganud reisilennuk, kus 67 hukkunu seas oli 28 iluuisutamise seotud inimest. Päev hiljem tuli teade, et 95-aastaselt lahkus meie seast üksiksõidulegend, kes on ainsa USA iluuisutajana, tulnud Euroopa meistriks (1948). Ta oli esimene, kes sooritas õnnestunult kahekordse axeli ning kolmekordse rittbergeri ning esimene mees, kes esitas liibeluu pirueti. **Kes oli see meesüksiksõidu kahekordne olümpiavõitja ja viiekordne maailmameister?**

47 – Näete pildil kellade ja jahilembelist Rahvusvahelise Laskesuusaliidu loojat ja kauaaegset presidenti aastatel 1992–2018, kes tänaseks on saanud võimaluse nautida kolmeks aastaks Rootsi (Norra) kardinaid. **Kes on pildil?**

48 – 1940. ja 1944. aasta taliolümpiamängud jäid teatavasti II maailmasõja tõttu ära. Erinevalt suveolümpiamängudest pole neil ka järjekorranumbrit. Küsime, mis linnad oleks pidanud pidama need ärajäänud talimängud. Vihjeks niipalju, et 1940. aastaks oli algselt kirjas Sapporo, kes loobus ise 1938. Sankt Moritz oli valmis korraldama, kuid neilt võttis ROK selle õiguse ära 1939. aastal, kuna šveitslased oleks amatöörspordireeglistikule viidates kavast välja jätnud kõik suusaalad. **Kes pidanuks korraldama 1940. aasta ja kes 1944. aasta talimängud?**

49 – **Millist nime kandev klubi?** Praeguse meeste käsipalli maailmameistri Taani kõrgliiga üheksakordne meister (viimati 1964) Kopenhaageni linnast on just selle nimega. Edasi jalgpalliga. Eestis seostub see klubiniimi Boris Duganiga. Malta linna Rabati klubi on tulnud kaks korda riigi meistriks. Kaplinna klubi Spurs tuli 1995. aastal selle nime all Lõuna-Aafrika Vabariigi meistriks. Ilmselt tuntumat sellenimelist klubi ei mainiks.

50 – Eesti aasta spordiraamatut on Eesti Olümpiaakadeemia ja spordimuuseumi eestvõttel valitud alates aastast 2011. Vaid kahel sulesepal on õnnestunud auhind võita kahel korral. **Kes on need Eesti spordi(aja)kirjandusse oma kaaluka jälje jätnud meest?** Neist ühe teosed võidutsesid 2012 ja 2016, teise omad 2013 ja 2023.

51 – Selle Saksamaa kelgualade raja konstrueerimist alustati 1910. aastal, 1977. aastal sai sellest maailma neljas tehiskärga kelguspordirada ning praegu peetakse seda maailma kõige kiirema tehiskärga renniks. Aastast 2015 kannab sportimispaik sponsornime Veltins-Eisarena. Siin toimus 2000. aastal esimest korda MM, kus osalesid naised kahesel bobikelgul, siit sai alguse lõbus MM-võistlus vokitannisõidus, mis esmakordselt korraldati 2003. aastal. **Millist talvist nime rada kannab?**

52 – Olümpiamängude mõistes oli see murdmaasusamees individuaalselt suht edutu, parimaks jäi 37-aastaselt 15 kilomeetris saadud neljas koht 1988 Calgarys. MM-võistlused päästis kodune Oslo kuus talve varem, kus ta 15 kilomeetrit võitis. Samas võis ta kiidelda sellega, et võitis kolmel korral (1973, 1975 ja 1979) toona veel mitteametlikud MK-võistlused. Tema karjääri meeldejäävaimaks hetkeks oli aga 1982. aasta MM-i teatesõit, kui isegi fotofiniš ei suutnud otsustada, kas kulla saab norralaste ankrumees või N Liidu koondise viimase vahetuse sõitja Aleksandr Zavjalov. Said mõlemad. **Kellest on jutt?**

53 – Johannes Raudava (a-ni 1940 Rosenfeldt) tegutses aastatel 1933–1940 Eesti Panga direktori ja juhatuse liikme ning 1941–1943 juhatajana. Tema allkiri oli Eesti 1937. ja 1940. aasta 10-kroonisel pangatähel ja 1935. aasta 100-kroonisel pangatähel. Aga oma jälje on ta jätnud ka Eesti sporti, õigemini olümpialiikumisse. Ta on 28 persooni seas üks kahest, kes pole meie küsitava aktsiooni toimepanijaks olemisele vaatamata kunagi ise olümpiamängudel võistelnud. **Mida ja kus Raudava tegi?** 1 õige = 1 punkt

54 – Alates hooajast 1992/1993 on korvpalli Eesti meistrivõistluste meistermeeskondade juhendajad olnud enamasti kas koduselt pinnalt võrsunud või siis pärit sõbralikest Balti vennasmaadest. Siiski on kaks meistrite peatreenerit tulnud siia võitma ka mujalt maailmast. Kulla said nad kaela vastavalt kevadel 1998 ja 2009. **Kes?**

55 – 1912. aastal oma esimesel reisil Euroopast Ameerikasse jäämäega kokku põrganud ning uppunud 'kuninglikul postiaurikul' Titanic pakuti jõukamale rahvale ka mitmesuguseid sportimisvõimalusi. Energilisemad reisijad võisid mängida tekimänge (nt shuffleboard, male, backgammon jms) või kasutada jõusaali ja eelsoojendatud mereveega basseini. Samuti said esimese klassi reisijad kahe šillingi (praeguses vääringus 13 naela) eest tunnis üürida laeva vööris G-tekil asunud erisaali ühe sportmängu harrastamiseks. **Millist laialt tuntud mängu sai Titanicul harrastada?** Ala valitsevad maailmameistrid on peruulane Diego Elias ja egiptlanna Nouran Gohar.

56 – Kuigi me oleme harjunud, et jalgpallis on brändid üha ühekülgsemaks muutumas ehk siis tooni annavad peamiselt Adidas, Nike ja Puma, tungib siiski aeg-ajalt turule ka uusi nimesid. Alates tänavusest hooajast on Inglismaa kõrgliigaklubi Wolverhampton Wanderersi riietuse valmistajaks Manchesteris tegutsev bränd. Eesti keeles tähendaks firma nimi nähtust, mis seostub linnade, heitgaasi mürkide ja küttekollete tossuga. **Mis bränd?**

52

53

59

57 – Meeste jäähoki MM-võistluste medalistide seas moodustavad ettearvatult esikümne endise kurjuse impeeriumi Nõukogude Liidu punases CCCP-särgis mänginud litrivõlurid. Neist kaks on tulnud maailmameistriks kümme korda – üks aastatel 1963–1973 ja teine 1970–1983. **Kes?** 1 õige = 1 punkt

58 – Eesti sportlased on pärast taasiseseisvumist osalenud 1992–2024 üheksal suveolümpial ning võitnud 15 (4+3+8) medalit. Autasu saanud sportlasi on kolme võrra rohkem, kokku 18. Nende seas on vaid üks, kes polnud enne olümpiamedali võitmist MM-idel või EM-idel kordagi esikolmikusse tulnud. Kaks aastat pärast medalivõiduga päädinud olümpiat ta selle "vea" ikkagi parandas. **Kes oli see kokku viiel olümpial osalenud sportlane?**

59 – .... dos Santos Gonçalves (*11. aprillil 2000) on Brasiilia elukutseline jalgpallur, kes mängib ründava poolkaitsjana Bahia osariigi Salvadori klubis Galicia EC. Oma kahe ebatavalise eesnime tõttu pälvis ta avalikkuse tähelepanu juba Flamengo noortetiimides. Rio klubi profimeeskonda noorhärä ei pääsenud, kuid 2021–2023 pallis brasiillane Venemaa esiliigas mängiva Togliatti Akroni rivistuses. Aastast 2024 on noorte seas ka koos Vinícius Júnioriga mänginud brasiillane oma kodumaal tagasi. **Millised aegu tagasi teatud maailmavaadet propageerinud kahe "klassiku" perekonnanimed poisi vanemad oma lapsukesele eesnimedeks panid?** 1 õige = 1 punkt

60 – Rahvusvaheline Orienteerumisföderatsioon tunnustab nelja orienteerumidistsipliini. Kolm neist on orienteerumisjooks, rattaorienteerumine ja suusaorienteerumine. Neljandal alal peetakse samuti MM- ja EM-võistlusi (esimesi aastast 2004 ja teisi aastast 1994), kuid tiitlivõistlustel on vaid kaks osavõtuklassi: avatud klass, kus võivad osaleda kõik, sõltumata soost, vanusest või muudest teguritest, ning paralümpia klass inasportlastele. Sellel võistlusel võib liikuda üksnes mööda kaardile märgitud teid ja teeradu ning raja läbimise kiirus ei ole oluline. **Mis on neljas orienteerumisala?**

VASTUSED

- 1** – Eneli Jefimova (TK)
2 – Tutti V, purjetamise meeskond (TK)
3 – Kitzbüheli kiirlaskumine (TK)
4 – FIFA Puskás Award (TK)
5 – Flavio Briatore (TK)
VL 46 443 m (TK)
6 – Raul Olle, 2000 (TK)
7 – Jadon Sancho (TK)
8 – Nauru (TK)
9 – Bernie Parent & Patrick Roy (TK)
10 – Arlington (MS)
11 – Triatlon, Ironman (TK)
12 – Rootsi (TK)
13 – Nanjing (MS)
14 – Hakeem Olajuwon & Andrei Kirilenko (TK)
15 – Gustav Lokotar (TK)
16 – Toleman (TK)
17 – Gregor Deschwanden, Šveits (TK)
18 – Antoine Griezmann (PS)
19 – Ayache (MS)
20 – peab järgmise mängu vahele jätma (TK)
21 – Marcus Grönholm (TK)
22 – Gelsenkirchen & Hamburg (TK)
23 – number 13 (TK)
24 – Marian Čilić, Horvaatia (PS)
25 – kajakas (MS)
26 – India (TK)
27 – Gary Hall juunior (TK)
28 – Nottingham Forest (1865) ja Bukaresti Steaua (1947) (TK)
29 – Ema Klinec (MS)
30 – Eesti Spordiajaloo Selts (TK)
31 – Pittsburgh Steelers & Dallas Cowboys (MS)
32 – Oliver Kullamäe (MS)
33 – The Cannibal (TK)
34 – Danas Rapšys (MS)
35 – iluuisutamine (naiste üksiksõit) (TK)
36 – Bratislava Slovan ja Young Boys Bern (TK)
37 – Toomas Leiuse vastane 1959 Wimbledoni noorteturniiri finaalis (TK)
38 – a) snuuker, b) võrkpall, c) darts (TK)
39 – Stefan ja Thomas Rettenegger, Einar Lurås & Jens Lurås Oftebro (TK)
40 – discgolf (TK)
41 – Ed Sheeran ja Ipswich Town (TK)
42 – Bernhard Russi (TK)
43 – Chevrolet, Ford & Toyota (TK)
44 – Robert Täht & Renee Teppan (MS)
45 – Uus-Meremaa (MS)
46 – Dick Button (MS)
47 – Anders Besseberg (MS)
48 – Garmisch-Partenkirchen & Cortina d'Ampezzo (MS)
49 – Ajax (MS)
50 – Gunnar Press & Vahur Kalmre (TK)
51 – Winterberg (MS)
52 – Oddvar Brå (MS)
53 – kandis 1936 Garmisch-Partenkirchenis Eesti lippu (MS)
54 – Maarten van Gent & Nenad Vučinić (MS)
55 – squash (TK)
56 – Sudu (MS)
57 – Aleksandr Ragulin & Vladislav Tretjak (MS)
58 – Aleksander Tammert jr (TK)
59 – Marx Lenin (TK)
60 – täpsusorienteerumine (TK)

TK – Toivo Kivimets
MS – Matis Song
PS – Priit Soosaar